

Marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme envers les persones grans a l'àmbit local

Marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme envers les persones grans a l'àmbit local

Direcció

Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat
Juliol de 2025

Realització

Vània de la Fuente-Núñez

Fotografies

Shutterstock.com

Producció

Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional de la
Diputació de Barcelona

Impressió

Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Índex

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL	07
---------------------------------	----

1. CONTEXT I JUSTIFICACIÓ	08
---------------------------------	----

2. METODOLOGIA	10
----------------------	----

3. L'ESTAT ACTUAL DE L'ABORDATGE DE L'EDATISME.....	12
3.1. Fenomen d'interès recent i creixent.....	13
3.2. Situació sobre l'abordatge de l'edatisme a la província de Barcelona	14

4. MARC CONCEPTUAL I ESTRATÈGIC.....	17
4.1. Definició de l'edatisme	18
4.2. Nivells de manifestació.....	19
4.3. Eixos de treball	19
4.3.1. Eixos específics.....	20
4.3.1.1. Actuacions d'àmbit estratègic.....	21
4.3.1.2. Activitats formatives	24
4.3.1.3. Intervencions de foment del capital social, dels vincles comunitaris i intergeneracionals.....	26
4.3.2. Eixos transversals.....	29
4.3.2.1. Recerca i avaluació	29
4.3.2.2. Sensibilització i noves narratives (canvi de discurs)	31
4.4. Principis clau	33

5. CONCLUSIONS	34
----------------------	----

BIBLIOGRAFIA.....	36
ANNEXOS	37
ANNEX 1.....	37
ANNEX 2.....	38
ANNEX 3.....	39

Presentació institucional

L'edatisme és una forma de discriminació molt estesa i encara poc visible, que condiciona i impacta la vida de tothom. Es tracta d'estereotips, prejudicis i discriminacions associats a l'edat, que es produeixen sobretot envers les persones grans i afecten la seva salut, benestar, participació i visibilitat social, així com les seves oportunitats de projecte vital. Alhora, l'edatisme sovint és present darrere de situacions d'aïllament, soledat, estigma, invisibilització, exclusió o maltractament envers les persones grans.

Tenim, doncs, una responsabilitat institucional i social de fer visible i, alhora, combatre l'edatisme que es manifesta en les institucions, en les relacions interpersonals i també de forma interioritzada envers nosaltres mateixos. És un repte difícil, perquè ens socialitzem amb molts estereotips i prejudicis sobre l'edat que cal començar a qüestionar. Hem de canviar la mirada sobre l'envelliment, trencar amb els relats negatius i alarmistes i connectar amb relats positius que donin valor a la vellesa i en reconeguin la diversitat d'experiències, coneixements, necessitats i projectes vitals.

L'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat treballa per impulsar els drets socials, civils i de ciutadania al llarg del cicle vital, amb una perspectiva interseccional que té en compte la interacció entre diferents eixos de desigualtat. Per això, entenem que la promoció de la igualtat de tracte i la no-discriminació, així com la igualtat d'oportunitats, són elements clau de l'acció política local.

Des d'aquesta perspectiva, impulsem el projecte transformador Generacions diverses: cap a la igualtat d'oportunitats, que té entre els seus objectius combatre l'edatisme envers les persones grans i impulsar uns municipis on l'edat no ens defineixi i on es promogui una convivència intergeneracional que enforteixi els vincles socials dels nostres barris, fent-los més sòlids i diversos.

D'acord amb aquest objectiu, el document que us presentem vol establir les bases conceptuals i estratègiques, i alhora apuntar línies d'actuació, per abordar des de l'àmbit local la lluita contra l'edatisme.

Vull agrair a totes les persones representants d'ens locals i d'entitats socials que han col·laborat en l'elaboració del document, i confio que sigui útil per impulsar noves estratègies i actuacions locals que facin possible una societat més justa, cohesionada i intergeneracional.

Alba Barnusell Ortuño

Presidenta delegada de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat

Context i justificació

01.

L'edatisme es defineix, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), com els estereotips, els prejudicis i la discriminació dirigits envers altres persones o envers un mateix en funció de l'edat. És una forma d'estereotipació i discriminació social molt estesa que té un impacte nociu tant des del punt de vista individual com social. L'edatisme és, per tant, una forma de discriminació que genera divisions i desavantatges sobre la base de l'edat de la persona. Això vol dir que qualsevol persona pot patir edatisme, encara que les experiències d'aquesta discriminació solen concentrar-se en la vellesa i en la joventut. Alhora, qualsevol persona pot ser edadista.

L'any 2021, l'Organització Mundial de la Salut (OMS), en col·laboració amb altres agències de les Nacions Unides, va publicar l'*Informe mundial sobre l'edatisme*¹. Aquesta publicació s'emmarca en la Campanya mundial contra l'edatisme, impulsada per aquest organisme l'any 2016, i representa la primera vegada que s'estableix una base científica sòlida i exhaustiva per comprendre i abordar aquest fenomen a escala global. Segons les dades presentades en aquest informe, una de cada dues persones manifesta actituds edatistes envers les persones grans i, a Europa, una de cada tres declara haver patit edatisme. Els grups d'edat que reporten més experiències d'edatisme són

les persones joves i les grans. A l'Estat espanyol, les dades segueixen una tendència similar. A més, l'edatisme s'associa a una mort més primerenca i a una pitjor salut física i mental durant la vellesa i, addicionalment, comporta un elevat cost econòmic per a les persones i per a la societat.

Aquests avenços en l'àmbit internacional, juntament amb la conscienciació generada per la Campanya mundial contra l'edatisme i per les iniciatives d'altres agents, tant dins com fora de Catalunya i de l'Estat espanyol, configuren un context idoni per desenvolupar un marc conceptual i estratègic que permeti abordar l'edatisme de manera integral en l'àmbit local.

Alhora, l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona impulsa el projecte transformador Generacions diverses: cap a la igualtat d'oportunitats, que té com un dels seus objectius combatre l'edatisme envers les persones grans i dotar-se d'un marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme als municipis de la província de Barcelona.

En aquest context, aquest document vol servir de base conceptual per al desenvolupament i l'adaptació de polítiques i estratègies locals d'abordatge de l'edatisme.

¹ OMS (2021). Informe Mundial sobre l'Edatisme.
<https://www.who.int/publications/i/item/9789240016866>

Metodologia

02.

El desenvolupament del marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme en l'àmbit local s'ha dut a terme entre els mesos de gener i abril de 2025, mitjançant un procés estructurat en tres fases i amb la participació de diversos agents locals, tal com es detalla tot seguit.

Fase 1

Objectiu: comprendre l'estat actual de l'abordatge de l'edatisme als municipis de la província de Barcelona.

Activitats:

- Recerca i revisió documental.
- Realització d'entrevistes i grups de discussió, el mes de febrer de 2025, amb agents clau de la Diputació de Barcelona i de diversos ajuntaments, representatius per la seva dimensió poblacional.
- Presentació dels resultats i debat amb l'equip impulsor del projecte.

Resultats: elaboració del diagnòstic de la situació i definició del punt de partida a la província de Barcelona.

Aquesta primera fase va permetre identificar les activitats i les accions impulsades per abordar l'edatisme des de la Diputació de Barcelona i des dels municipis consultats, així com els agents actuals i potencials vinculats a aquest àmbit d'actuació. Alhora, es va elaborar una anàlisi DAFO que va concretar les debilitats, les forta-

leses, les amenaces i les oportunitats per a l'abordatge local de l'edatisme en el context de la província de Barcelona. Els annexos 1 i 2 recullen els agents entrevistats i els municipis representats en el grup de discussió.

Fase 2

Objectiu: definir els eixos estratègics i les possibles línies d'acció per abordar l'edatisme.

Activitats:

- Elaboració del marc conceptual i dels eixos estratègics a partir de l'evidència mundial i de les troballes derivades de l'anàlisi de la situació.
- Realització d'un taller de reflexió, el mes de març de 2025, amb agents locals, amb l'objectiu de contextualitzar els eixos estratègics a la realitat local i proposar possibles línies d'acció per al marc estratègic.

Resultats: eixos estratègics definits i validats per representants de l'àmbit local, així com identificació de propostes possibles per a l'abordatge de l'edatisme en l'àmbit local.

Aquesta segona fase va permetre contrastar i ampliar les troballes de la fase de diagnòstic, així com produir i validar el marc conceptual, els eixos estratègics i les línies d'acció per a l'abordatge de l'edatisme en l'àmbit local, a través d'un procés participatiu amb agents de la Diputació de Barcelona, representants de municipis de diferents dimensions i entitats del sector de l'envel·liment i de les persones grans. L'annex 3 recull la llista de participants del taller de reflexió.

Fase 3

Objectiu: finalitzar el redactat del marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme en l'àmbit local.

Activitats:

- Redacció del document de marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme en l'àmbit local.

Resultats: marc conceptual i estratègic finalitzat.

Aquesta fase va permetre avançar i finalitzar el marc conceptual i estratègic, a partir del treball previ, de les aportacions recollides durant el taller i del treball posterior.

L'estat actual de l'abordatge de l'edatisme

03.

3.1. FENOMEN D'INTERÈS RECENT I CREIXENT

En el darrer lustre, la consciència entorn de l'edatisme ha experimentat un creixement significatiu. La incorporació del terme *edatisme* als diccionaris espanyol, català i gallec — amb les paraules *edadismo*, *edatisme* i *idadismo*, respectivament —, entre finals de l'any 2022 i el 2023, també ha contribuït a una major sensibilització i interès social per aquest fenomen.

Les dues gràfiques que es presenten a continuació (figures 1 i 2) mostren l'interès relatiu pels termes *edadismo*, en castellà, i *edatisme*, en català, a Google Trends des de 2004. S'observa un augment clar de l'interès pel concepte en castellà a partir de la pandèmia i de la publicació de l'*Informe mundial sobre l'edatisme* de l'OMS l'any 2021, amb diversos pics significatius a partir del 2020. En canvi, aquest increment no és tan evident en català, on les cerques són més esporàdiques i limitades. Això pot atribuir-se a un menor ús del terme *edatisme* en el conjunt de l'Estat espanyol i a una menor presència del concepte en l'espai públic catalanoparlant.

Figura 1. Interès sobre l'edatisme al llarg del temps a l'Estat espanyol [Google Trends, basat en la cerca del terme *edadismo* en castellà]

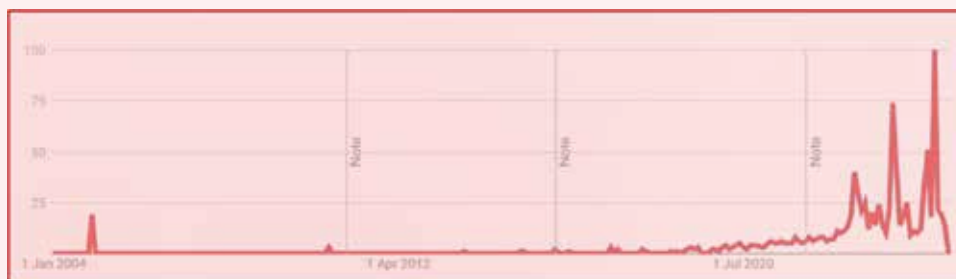

Figura 2. Interès sobre l'edatisme al llarg del temps a l'Estat espanyol [Google Trends, basat en la cerca del terme *edatisme* en català]

Nota: Google Trends mostra la popularitat relativa de les consultes de cerca a la Cerca de Google al llarg del temps, en diferents regions i idiomes. No mostra els volums de cerca exactes, sinó una escala de 0 a 100, on 100 representa la popularitat màxima per a un període de temps determinat. Aquestes dades ajuden a entendre què cerca la gent, identificar temes de tendència i analitzar els patrons d'interès en les cerques.

3.2. SITUACIÓ SOBRE L'ABORDATGE DE L'EDATISME A LA PROVÍNCIA DE BARCELONA

Cal tenir en compte que no s'han trobat estudis sobre la magnitud i l'impacte de l'edatisme a Catalunya. Hi ha alguns estudis en àmbits concrets —per exemple, la investigació sobre la representació de les dones grans als mitjans de comunicació a Catalunya²—.

A partir d'estudis realitzats a escala nacional i europea, recollits a l'*Informe mundial sobre l'edatisme* de l'ONU, es preveu que, a Catalunya, una de cada tres persones pateixi edatisme, i que les persones grans i les joves en siguin les més afectades.

Per a l'elaboració d'aquest marc conceptual i estratègic, s'ha dut a terme una anàlisi DAFO (debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats) sobre l'abordatge de l'edatisme des de les polítiques locals a la província de Barcelona. Aquesta metodologia permet identificar i analitzar els factors interns i externs que hi poden influir positivament o negativament, i aporta una base per orientar les accions i les decisions estratègiques futures. Mitjançant aquest exercici, es vol fonamentar la definició d'estratègies eficaces i adaptades al context específic de la província de Barcelona.

A continuació, es presenta una síntesi dels principals aspectes detectats, amb l'objectiu de definir posteriorment les línies d'acció que ajudin a consolidar els avantatges competius i a afrontar els desafiaments amb garanties d'èxit.

Debilitats

→ L'edatisme és un concepte nou, principalment associat a les persones grans i, en termes generals, poc conegut a l'administració pública i en l'àmbit polític. Alhora, d'una banda, es tendeix a confondre l'abordatge del maltractament amb l'abordatge de l'edatisme; de l'altra, s'associa l'edatisme a la discriminació per edat, però el concepte fa referència també als estereotips i als prejudicis.

² Consulteu, per exemple el següent estudi realitzat pel consell de l'audiovisual de Catalunya CAC, «La representació de les dones a la televisió».

Informe sobre la diversitat i la igualtat a la televisió» (2013), https://www.cac.cat/sites/default/files/migrate/actuacions/Continguts/i29_2013_INFORME_DIVERSITAT_I_DONES.pdf

- Els pressupostos locals no preveuen, de manera general, finançament específic per a polítiques en aquest àmbit.
- L'edatisme institucional dificulta l'avenç en les polítiques d'abordatge de l'edatisme.
- El fet que, en ocasions, l'agenda de persones grans depengui exclusivament dels serveis socials pot reforçar una associació entre vellesa, dependència i vulnerabilitat que dificulta la promoció d'una visió més diversa.
- La separació entre els departaments de persones grans i de persones joves dificulta el desenvolupament d'accions transversals i la mirada intergeneracional per part dels equips tècnics que aborden l'edatisme. De manera anàloga, també ho fa la manca de treball conjunt entre els departaments de cicles de vida generalment i els d'igualtat i no-discriminació, així com la falta de complicitat amb la resta de polítiques sectorials que intervenen en qualsevol de les necessitats de les persones al llarg de la vida (urbanisme, promoció econòmica...).
- Sovint s'impulsen projectes pilot puntuals que aborden l'edatisme en determinades àrees, però no tenen continuïtat generalment ni s'escalen aquells que han demostrat ser eficaços.
- Les actuacions locals solen arribar sempre a les mateixes persones (per exemple, persones grans amb formació universitària, persones grans en residències o persones grans en situació de vulnerabilitat), de manera que manca una perspectiva innovadora per atendre la diversitat de realitats (per exemple, com arribar a persones que estan a prop de la jubilació).
- Hi ha ajuntaments que no disposen de serveis específics ni de personal que permeti avançar en aquest àmbit.
- Majoritàriament, el personal tècnic no disposa encara de prou competències i coneixements per abordar l'edatisme.
- La bretxa digital pot dificultar l'accés d'algunes persones grans a iniciatives de caire digital relacionades amb la lluita contra l'edatisme.

- La dispersió geogràfica de la població en alguns municipis petits pot dificultar la participació sociocomunitària de les persones grans.

Fortaleses

- Hi ha una actitud positiva, així com un interès evident i una disposició favorable per treballar activament en aquest àmbit, amb el suport d'aliances estratègiques entre la Diputació de Barcelona i els ens locals.
- Hi ha un compromís polític creixent d'abordatge de l'edatisme des de l'àmbit local.
- Els ens locals tenen experiència en el disseny de campanyes informatives i de sensibilització, que es poden aplicar també a l'àmbit de l'edatisme.
- Hi ha experiència positiva en la creació d'espais transversals de treball que es pot aprofitar com a base per impulsar iniciatives similars en aquest àmbit i per extreure'n lliçons clau.
- Hi ha moltes activitats formatives adreçades al personal tècnic local i al de l'àmbit de la comunicació, que podrien incloure també l'abordatge de l'edatisme.
- El grau d'implicació i de professionalitat del personal tècnic local d'atenció a les persones és generalment molt elevat i, si es desenvolupen programes de capaciació i suport, es pot generar un impacte a llarg termini en clau d'abordatge de l'edatisme.
- Hi ha taules de persones grans, consells de persones grans i taules de joventut a molts municipis, que poden ser espais des d'on impulsar la lluita contra l'edatisme.

Amenaces

- L'edatisme no es percep encara com un element discriminatori i existeixen estereotips tant en el conjunt de la societat com en les mateixes institucions.
- En general, no hi ha mecanismes locals de coordinació entre les entitats socials i les administracions públiques en matèria d'edatisme, fet que pot provocar manca de coherència entre les actuacions.
- La manca d'informació, de guies i de manuals pràctics d'abordatge de l'edatisme basats en l'evidència, així com la falta d'exemples de bones pràctiques a Catalunya, pot comprometre l'efectivitat dels esforços en aquest àmbit.
- Existeix el risc que qualsevol acció relacionada amb les persones grans o amb la joventut es consideri una acció contra l'edatisme i que es perdi el focus i l'especificitat de l'estratègia.
- Els espais de participació per a persones grans, com ara consells o casals, poden dificultar un abordatge integral de l'edatisme si no s'hi inclouen activament les persones joves, que són també un grup etari afectat.

Oportunitats

- L'edatisme és un fenomen que ja forma part de l'agenda de les institucions internacionals, de manera que es disposa d'estudis, d'evidències científiques, de campanyes de sensibilització i de recursos elaborats per aquests organismes.

- Tot i que encara queda camí per recórrer, el concepte d'edatisme és cada vegada més conegut per la població, i ens trobem en una conjuntura d'interès creixent sobre aquest fenomen.
- A Catalunya hi ha una normativa d'igualtat de tracte i no-discriminació que obliga i permet impulsar actuacions en aquest àmbit, i que pot facilitar la sensibilització de la població en aquesta matèria.
- Hi ha experiències de col·laboració entre ens locals per a l'execució de polítiques concretes (consorcis, mancomunitats, convenis...), que poden servir de base per sumar i optimitzar recursos en la lluita contra l'edatisme.
- Hi ha experiències locals de creació de grups motors per a la innovació en polítiques socials. Aquesta expertesa pot contribuir a la creació de grups formats per persones de diferents edats per dissenyar activitats intergeneracionals i altres iniciatives d'abordatge de l'edatisme.
- Existeix una relació de col·laboració entre els ens locals i els centres educatius i les entitats de lleure, que pot facilitar l'avenç d'iniciatives educatives d'abordatge de l'edatisme tant des del punt de vista de l'educació formal com de la no formal.
- Diferents entitats i administracions públiques estan dissenyant polítiques contra l'edatisme que poden servir de font d'informació i d'inspiració.
- Hi ha agents, com ara el personal dinamitzador de persones grans, que poden dur a terme un pla específic de treball per generar activitats i ajudar a sensibilitzar i visibilitzar l'edatisme.

Marc conceptual i estratègic

04.

4.1. DEFINICIÓ DE L'EDATISME

L'edatisme fa referència als estereotips (com pensem), als prejudicis (com ens sentim) i a la discriminació (com actuem) que dirigim envers altres persones o envers nosaltres mateixos, en funció de l'edat³. Això vol dir que l'edatisme inclou tres dimensions diferents, que s'influeixen mútuament, tal com es descriu a continuació:

- **Estereotips:** representen la dimensió cognitiva de l'edatisme. Es tracta de creences generalitzades i simplificades, i d'idees preconcebudes que atribueixen certes característiques a tot un grup d'edat. Per exemple, pensar que totes les persones grans són lentes, estan desorientades o tenen dificultats amb la tecnologia; o bé assumir que totes les persones joves són irresponsables o immadures. Aquestes idees contribueixen a una visió distorsionada i poc realista de les capacitats i de la personalitat de les persones segons l'edat.
- **Prejudicis:** constitueixen la dimensió afectiva de l'edatisme. Fan referència als sentiments que es generen a partir de l'edat d'una persona. Per exemple, sentir rebuig envers una persona gran que necessita més temps per fer una activitat, o experimentar des-

confiança automàtica envers una persona jove pel simple fet de ser-ho. Els prejudicis tenen una base emocional i poden desembocar en tractes injustos.

- **Discriminació:** correspon a la dimensió conductual de l'edatisme. Fa referència a les accions o pràctiques que impliquen un tracte desigual o injust envers algú a causa de la seva edat. Un exemple seria no contractar una persona de més de 50 anys per a una feina, tot i que compleixi els requisits i les competències necessàries; o bé negar la participació d'una persona jove en un projecte, basant-se en el prejudici que «no té prou experiència», sense valorar-ne les capacitats. Aquestes accions concretes reforcen i perpetuen la desigualtat social basada en l'edat.

L'edatisme pot afectar qualsevol persona al llarg de la vida, però les experiències d'edatisme solen concentrar-se en la joventut i la vellesa. Sovint, l'edatisme intersecciona amb altres formes de discriminació, com el sexisme o el capacitisme, de manera que es generen desavantatges i danys agreujats. Per això, el seu abordatge hauria de contemplar també la interseccionalitat per reduir les desigualtats múltiples, i les seves interseccions, i oferir respostes més integrals i equitatives.

³ OMS (2021). Informe Mundial sobre l'Edatisme. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240016866>

4.2. NIVELLS DE MANIFESTACIÓ

L'edatisme es manifesta en tres nivells diferents (institucional, interpersonal i autoinfligit), tal com s'explica a continuació:

- **Institucional:** fa referència a les lleis, a les normes socials, a les polítiques i a les pràctiques institucionals que restringeixen injustament oportunitats i que perjudiquen sistemàticament les persones a causa de la seva edat. És present en múltiples sectors, inclosos —entre d'altres— l'entorn sanitari, laboral, legal, financer i els mitjans de comunicació.
- **Interpersonal:** es dona en les interaccions entre dues o més persones.
- **Autoinfligit:** es produeix quan una persona, després d'una exposició repetida, interioritza i aplica a si mateixa els estereotips sobre l'edat presents en el seu entorn.

Un abordatge holístic de l'edatisme ha d'incloure accions que tractin les tres dimensions de l'edatisme (estereotips, prejudicis i discriminació) i els tres nivells de manifestació.

4.3. EIXOS ESTRATÈGICS DE TREBALL

El marc conceptual i estratègic de la Diputació de Barcelona en matèria d'edatisme es basa en, i està guiat per, les recomanacions presentades a l'*Informe mundial sobre l'edatisme* de l'Organització Mundial de la Salut i de les Nacions Unides, ja que aquestes es fonamenten en la millor evidència científica disponible.

Es proposa distingir entre eixos estratègics de treball específics i transversals. Els primers aborden àmbits temàtics concrets mitjançant accions directes i focalitzades, mentre que els transversals s'han de tenir en compte en tots els àmbits d'intervenció. Per tant, es proposen els eixos estratègics —tant específics com transversals— següents per a l'abordatge de l'edatisme envers qualsevol grup d'edat:

Eixos específics

Actuacions d'àmbit estratègic

Activitats formatives

Intervencions de foment del capital social, i dels vincles comunitaris i intergeneracionals

Eixos transversals

Recerca i avaluació

Sensibilització i noves narratives [canvi de discurs]

D'una banda, els eixos específics corresponen a intervencions concretes i eficaces per abordar l'edatisme, recollides a l'*Informe mundial sobre l'edatisme* i fonamentades en l'evidència disponible: a) l'acció estratègica (vinculada a la política, a la legislació i a la planificació estratègica); b) l'acció de capacitació, amb activitats formatives i c) l'acció vinculada al foment del capital social, a la participació significativa i a les intervencions intergeneracionals i de generació de vincles comunitaris.

De l'altra, els eixos transversals constitueixen, accions globals de municipi i, alhora, elements que cal considerar en cada eix específic. Entre aquests eixos transversals figura la recerca i l'avaluació, ja que són imprescindibles com a acció global per avançar en el coneixement sobre l'edatisme a escala local i, alhora, com a acció transversal per millorar la planificació de les actuacions dels eixos específics. Això implica que qualsevol intervenció específica, com ara un projecte intergeneracional desenvolupat en un municipi, hauria d'integrar, idealment, un diagnòstic que contribueixi a dissenyar accions més ajustades a les necessitats reals detectades, així com un pla de seguiment, d'avaluació i d'aprenentatge, que permeti mesurar i analitzar l'impacte de l'acció d'acord amb els criteris definits a l'eix transversal.

Un segon eix transversal fa referència a la sensibilització i a les noves narratives, o canvi de discurs, que es poden desenvolupar de forma global al municipi —per exemple, amb una campanya de sensibilització ciutadana— o de forma transversal en cada línia d'acció específica —per exemple, treballant la sensibilització en l'àmbit polític, tècnic o professional, en l'esfera educativa o en el marc de les activitats comunitàries.

4.3.1. Eixos específics

El marc conceptual i estratègic consta de tres eixos específics, i s'hi han definit diverses línies d'actuació per a cadascun d'ells. De cada línia d'actuació se'n presenten accions possibles a desenvolupar, així com possibles facilitadors i barreres. Cal tenir present que les línies d'actuació poden ser moltes més.

Eix específic	Línies d'actuació
Actuacions d'àmbit estratègic	<ul style="list-style-type: none"> • Revisió i promoció activa de polítiques locals i de plans d'acció municipals (PAM) que incloguin la no-discriminació per edat i la igualtat d'oportunitats. • Promoció de la coordinació amb els dispositius territorials per a l'abordatge de la igualtat de tracte i la no-discriminació. • Impuls de l'activisme contra l'edatisme «en primera persona». • Creació d'agents de canvi dins de l'administració municipal. • Promoció de polítiques de gestió de personal lliures d'edatisme. • Suport institucional a la futura Convenció sobre els Drets de les Persones Grans.
Activitats formatives	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitació d'agents locals i professionals com a mobilitzadors contra l'edatisme. • Formació sobre l'edatisme per a professionals d'atenció directa (administració, hostaleria i comerç). • Tallers sobre l'edatisme per a la ciutadania. • Programa formatiu virtual de lliure accés per a organitzacions i empreses. • Programa de sensibilització professional i ciutadana basat en metodologies de joc de rol i sessions de discussió empàtica. • Formació per a persones grans i joves sobre els seus drets.
Intervencions de foment del capital social, dels vincles comunitaris i intergeneracionals	<ul style="list-style-type: none"> • Creació o redisseny d'espais de representació i participació intergeneracional. • Avenç cap a models d'equipaments comunitaris que promoguin els vincles intergeneracionals i l'intercanvi real i significatiu entre persones de diferents edats. • Comunicació oberta i inclusiva d'activitats adreçades a persones de totes les edats. • Projectes d'acompanyament a les transicions vitals. • Activitats comunitàries, socials i d'autocura, amb una mirada no edatista i amb perspectiva interseccional. • Projectes comunitaris per donar valor al coneixement, al talent i a l'expertesa de les persones grans.

4.3.1.1. Actuacions d'àmbit estratègic

Objectiu principal:

Fer ús de la legislació i de les polítiques públiques per reduir la discriminació i la desigualtat per raons d'edat. Aquest eix específic incideix principalment en la dimensió de la discriminació.

Línies d'actuació:

1. Revisió i promoció activa de polítiques locals i de plans d'acció municipals (PAM) que incloguin la no-discriminació per edat i la igualtat d'oportunitats

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu incorporar la perspectiva d'edat en les polítiques locals i en els plans d'acció municipals (PAM), de manera que es promogui la no-discriminació per motius d'edat i la igualtat d'oportunitats al llarg de tot el cicle vital.

Accions possibles:

- Analitzar polítiques, normatives i pràctiques municipals o supramunicipals per detectar edatisme (explícit i implícit). Per exemple, revisar regulacions d'accés a ajuts socials que imposin límits d'edat, així com analitzar programes d'activitats municipals i normatives d'accés als serveis públics per garantir que no excloguin determinats grups d'edat.
- Desenvolupar polítiques específiques contra l'edatisme en el marc dels plans municipals i sectorials. Per exemple, crear un apartat específic per a l'abordatge de l'edatisme dins del pla d'acció municipal.
- Incorporar requisits de no-discriminació per edat en ordenances, contractes i licitacions públiques. Per exemple, establir clàusules als contractes públics que obliguin a no discriminar per edat.
- Redactar una guia de referència amb l'objectiu d'incorporar la perspectiva d'edat — o bé integrar-la en recursos ja existents — en les polítiques locals, des d'una aproximació interseccional, amb exemples pràctics i recomanacions concretes.
- Organitzar jornades o seminaris de sensibilització jurídica sobre els drets de les persones grans i joves.

Facilitadors:

- Obligació legal de tractar totes les formes de discriminació des de la igualtat de tracte i la no-discriminació, d'acord amb la Llei catalana 19/2020, d'igualtat de tracte i no-discriminació.
- Suport de la Diputació de Barcelona als ens locals de la província en formació i assistència tècnica, així com suport econòmic.
- Interès creixent per abordar, des de les polítiques locals, nous àmbits de desigualtat.

Barreres:

- Manca de flexibilitat de la legislació relativa a la contractació pública, que afecta els processos de contractació de les administracions locals.
- Falta, generalment, de coneixement o de consciència sobre com l'edatisme es manifesta en la contractació i en la política pública.
- Dificultat per integrar enfocaments interseccionals —per exemple, que tinguin en compte com l'edat interseccional amb el gènere, la discapacitat, la situació de dependència o la classe social, entre d'altres—, sobretot quan manca un treball transversal i col·laboracions formals entre departaments dins de l'administració local.
- Necessitat d'acompanyament i de formació per utilitzar les eines que es puguin desenvolupar des d'aquesta línia estratègica.

2. Promoció de la coordinació amb els dispositius territorials per a l'abordatge de la igualtat de tracte i la no-discriminació

Aquesta línia d'actuació busca enfortir la coordinació del municipi amb l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació (OITND) de la Generalitat de Catalunya i amb les impulsades per altres ens locals, per promoure accions conjuntes que garanteixin la igualtat i permetin abordar l'edatisme de manera més eficaç i integrada. En el cas de municipis grans, es pot preveure també la creació d'una oficina pròpia en el marc de la Llei 19/2020, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

Accions possibles:

- Establir mecanismes de col·laboració estable amb l'oficina de la Generalitat de Catalunya o amb oficines impulsades per ajuntaments o ens locals. Per exemple, crear un conveni de col·laboració específic per tractar l'edatisme.
- Definir protocols d'actuació per a casos de discriminació per edat, tot incorporant la figura de tècnic o tècnica d'envelliment actiu.
- Organitzar sessions de formació o de sensibilització amb aquestes oficines.

Facilitadors:

- Obligació legal de tractar totes les formes de discriminació.
- Interès creixent, des de l'àmbit local, per abordar nous àmbits de desigualtat.

Barreres:

- Priorització d'altres formes de discriminació més visibles, que constitueixen la majoria de denúncies tramitades per l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació (OITND) de la Generalitat de Catalunya (racisme, LGBTI-fòbia, capacitisme i gènere).
- Recursos limitats de les oficines.

3. Impuls de l'activisme contra l'edatisme «en primera persona»

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu promoure la participació activa de les persones afectades per l'edatisme en la denúncia i la transformació d'aquest fenomen, de manera que es doni veu a les seves experiències i reivindicacions.

Accions possibles:

- Identificar, formar i donar suport a persones grans i joves com a agents de canvi.
- Fomentar la creació de xarxes d'activisme contra l'edatisme. Per exemple, donar suport municipal a campanyes públiques liderades per activistes intergeneracionals.

Facilitadors:

- Existència de xarxes actives i de taules i consells de joventut i de persones grans, així com de taules intergeneracionals.
- Possible suport d'entitats socials ja sensibilitzades.

Barreres:

- Desconfiança o manca de formació específica entre la ciutadania.
- Risc d'estigmatització si no es fa des d'un enfocament d'empoderament.

4. Creació d'agents de canvi dins de l'administració municipal

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu formar i sensibilitzar el personal tècnic i polític dels ajuntaments per identificar, prevenir i combatre l'edatisme des de dins de les estructures municipals.

Accions possibles:

- Designar i formar personal tècnic i polític perquè esdevingui referent institucional en matèria de cicle de vida. Per exemple, crear la figura del «referent d'igualtat etària» als ajuntaments, amb la responsabilitat d'impulsar la incorporació de la perspectiva no edatista en la pròpia organització municipal, així com en les polítiques públiques, els programes i els serveis locals.

Facilitadors:

- Disponibilitat de recursos formatius.
- Interès creixent, des de l'àmbit local, per abordar nous àmbits de desigualtat.

Barreres:

- Manca de disponibilitat de personal per dur a terme aquesta nova missió.
- Resistència al canvi per part de persones i institucions.

5. Promoció de polítiques de gestió de personal que siguin lliures d'edatisme

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu impulsar pràctiques de recursos humans en l'àmbit municipal o local que garanteixin la igualtat d'oportunitats i el tracte just, independentment de l'edat.

Accions possibles:

- Incorporar, en els processos de contractació de personal, referències específiques per a la promoció de la igualtat. Per exemple, incloure referències explícites a la diversitat etària en les bases de convocatòries de licitacions públiques.
- Incorporar la variable edat en els informes anuals d'execució de les àrees de recursos humans, especialment als apartats de selecció, contractació, promoció i formació.

Facilitadors:

- Pressió social i legislativa per garantir processos més inclusius en la contractació.
- Tendència a polítiques de recursos humans basades en competències i diversitat.

Barreres:

- Pràctiques arrelades de selecció de personal a les administracions públiques que donen un pes inconscient a l'edat.

6. Suport institucional a la futura Convenció sobre els Drets de les persones grans⁴

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu donar suport i visibilitat a aquesta iniciativa de les Nacions Unides com a marc de referència per protegir i promoure els drets de les persones grans.

Accions possibles:

- Organitzar processos participatius a escala local per recollir aportacions de les persones grans en relació amb la Convenció sobre els Drets de les persones grans. Per exemple, impulsar sessions de consulta als municipis, de forma digital o en espais comunitaris, utilitzant metodologies adaptades que garanteixin una participació real i accessible, i que tinguin en compte, alhora, la diversitat de les persones grans i la necessitat d'un enfocament interseccional. Aquestes sessions haurien de permetre identificar les principals demandes, necessitats i propostes de les persones grans en relació amb la Convenció sobre els Drets de les persones grans. Les aportacions recollides es podrien sistematitzar i fer arribar als canals oficials, de manera que es podria contribuir així al procés de redacció de la Convenció.

Facilitadors:

- Iniciatives existents impulsades per entitats nacionals i internacionals en l'àmbit de la participació en la Convenció sobre els Drets de les persones grans.
- Possibilitat de millorar el reconeixement institucional del municipi.

Barreres:

- Manca de coneixement o d'impuls polític local.
- Priorització d'altres àmbits de drets humans.

⁴ La Convenció internacional sobre els drets de les persones grans establirà un marc jurídic internacional per protegir i garantir els drets humans d'aquest grup d'edat. El 3 d'abril de 2025, el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va aprovar per consens la resolució A/HRC/58/L.24/Rev.1, que preveu la creació d'un grup de treball intergovernamental de composició oberta amb el mandat d'elaborar aquest instrument jurídicament vinculant.

4.3.1.2. Activitats formatives

Objectiu principal:

Promoure el disseny d'activitats formatives que permetin dissipar conceptes erronis sobre l'envelliment i els diferents grups d'edat, i fomentar l'empatia per fer front a prejudicis i estereotips.

Línies d'actuació:

1. Capacitació d'agents locals i professionals com a mobilitzadors contra l'edatisme

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu donar formació i eines a persones clau del territori perquè promoguin activament la consciència i el rebuig a l'edatisme en els seus entorns.

Accions possibles:

- Desenvolupar programes de formació contínua sobre l'edatisme per a personal tècnic municipal, supramunicipal i d'entitats socials, en petites dosis formatives (mòduls curts o píndoles formatives), presentant l'envelliment i els diferents grups d'edat de manera positiva i realista. Per exemple, integrar la formació sobre edatisme en el pla anual de capacitació municipal, oferint mòduls breus en línia per a equips municipals o sessions mensuals de sensibilització (p. ex., píndoles formatives de 30-45 minuts).
- Oferir guies pràctiques i recursos que presentin la informació sobre l'envelliment i els diferents grups d'edat de manera positiva i realista, per contrarestar estereotips existents.

Facilitadors:

- Materials formatius adaptats i fàcils d'integrar a les rutines professionals.
- Existència de plataformes i canals de formació contínua municipals i supramunicipals.

Barreres:

- Elevada oferta formativa existent a l'administració local.

- Resistència inicial al canvi d'imaginari.

2. Formació sobre edatisme per a professionals d'atenció directa (administració, hostaleria i comerç)

- Aquesta línia d'actuació té com a objectiu sensibilitzar i formar el personal que interactua directament amb la ciutadania per garantir un tracte respectuós i lliure de prejudicis per motius d'edat.

Accions possibles:

- Sensibilitzar el personal d'atenció al públic (d'administracions, d'hostaleria, de comerços locals...) sobre la importància d'un tracte igualitari, independentment de l'edat. Es proposa fer-ho mitjançant sessions breus i pràctiques que presentin casos reals d'edatisme i alternatives concretes d'actuació. El contingut s'hauria de plantejar mostrant l'edat com un element de diversitat positiva, amb exemples d'atenció reeixida a diferents edats. Es recomana que cada sessió inclogui un petit espai de discussió en grup, on les persones participants comparteixin experiències personals i proposin bones pràctiques. Per exemple, microformacions presencials o en línia per a comerciants sobre com evitar pràctiques edatistes o sessions formatives per al personal d'atenció ciutadana centrades en un tracte respectuós a persones de totes les edats.
- Sensibilitzar en la diversitat per entendre que no tots els grups socials són homogenis ni tenen les mateixes necessitats i que, per això, els serveis municipals han d'acompanyar persones grans molt diferents, que poden patir discriminacions i desavantatges múltiples que interactuen entre si. L'únic que tenen en comú, en aquest cas, és la franja d'edat, però és cabdal no donar resposta de la mateixa manera.

Facilitadors:

- Possible integració d'aquests mòduls formatius en plans de qualitat de servei ja existents.

Barreres:

- Baix reconeixement de l'edatisme com a problema rellevant.
- Manca de temps del personal d'atenció a la ciutadania per assistir a formacions.

- Dificultat per motivar la participació voluntària d'empreses i comerços.

3. Tallers sobre edatisme per a ciutadania

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu fomentar espais formatius per reflexionar sobre l'edatisme amb la ciutadania.

Accions possibles:

- Dissenyar i implementar tallers específics sobre l'edatisme, integrats en el marc d'activitats de sensibilització en valors i perspectiva de drets als centres educatius o dins de programes comunitaris. Aquests tallers han de promoure una visió positiva i realista de totes les etapes de la vida, i poden incloure activitats intergeneracionals o dinàmiques participatives, com ara jocs de rol que permetin a les persones participants posar-se en la pell d'una persona gran o jove, segons el cas, de manera que s'afavoreixi l'empatia, la comprensió mútua i la ruptura d'estereotips.
- Organitzar tallers intergeneracionals a escoles i equipaments de proximitat, dinamitzats per persones joves, persones grans i, quan sigui possible, persones amb discapacitat, per abordar l'edatisme de forma interseccional. Les sessions poden combinar càpsules curtes d'informació amb debats grupals per afavorir el pensament crític i l'empatia.
- Fomentar espais de reconeixement d'estereotips propis, on les persones participants puguin compartir vivències, qüestionar mites i construir narratives alternatives basades en experiències reals de vida.

Facilitadors:

- Possibilitat d'integrar aquests tallers dins de projectes ja existents i en equipaments de proximitat.
- Interès creixent de les escoles per treballar la diversitat i la convivència.
- Existència de xarxes d'entitats actives en projectes intergeneracionals.

Barreres:

- Poc espai dins de les dinàmiques escolars habituals.

- Possibles reticències dels centres escolars o dels equipaments a incorporar activitats noves.
- Dificultat per coordinar la participació de persones dinamitzadores (voluntariat gran i jove, entitats).
- Resistències derivades d'estereotips socials molt arrelats.

4. Programa formatiu virtual de lliure accés per a organitzacions i empreses

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu desenvolupar recursos formatius en línia per facilitar que entitats i empreses abordin l'edatisme de manera autònoma i accessible.

Accions possibles:

- Crear un programa d'autoformació en línia per informar positivament sobre l'envelliment i els diferents grups d'edat i trencar estereotips amb exemples reals. Per exemple, vídeos animats sobre com combatre l'edatisme en l'entorn laboral amb qüestionaris (*quizzes*) i altres activitats interactives.

Facilitadors:

- Alt grau de flexibilitat i accessibilitat del format virtual.
- Possible reconeixement institucional a empreses que compleixin el programa.

Barreres:

- Dificultat de motivar la participació voluntària.

5. Programa de sensibilització professional i ciutadana basat en metodologies de joc de rol i sessions de discussió empàtica

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu utilitzar metodologies vivencials per afavorir la comprensió de l'edatisme i promoure actituds empàtiques, tant per a sectors professionals com per a la ciutadania.

Accions possibles:

- Dissenyar tallers breus basats en jocs de rol on les persones participants visquin situacions d'edatisme assumint diferents rols (persona gran, persona jove, professional, client, etc.). Cal incorporar sempre una sessió posterior de discussió estructurada que tradueixi l'experiència emocional viscuda en compromisos reals d'actitud empàtica (reunió informativa i reflexiva immediata). Per exemple: simulació d'entrevistes de feina amb discriminació per edat per reflexionar sobre les discriminacions inconscients; rols creuats en serveis públics, amb joves interpretant persones grans i viceversa; o personal administratiu interpretant el rol de persones joves o grans, amb una anàlisi crítica posterior.

Facilitadors:

- Efecte emocional intens que genera més consciència que altres metodologies.
- Acceptació creixent de metodologies participatives en educació i formació.

Barreres:

- Necessitat de personal facilitador format en metodologia vivencial.
- Resistència inicial a participar en dinàmiques de rol.

4.3.1.3. Intervencions de foment del capital social, dels vincles comunitaris i intergeneracionals

Objectiu principal:

Fomentar el capital social, els vincles comunitaris, la participació sociocomunitària i la interacció entre per-

sones de diferents edats per enfortir el vincle relacional i el coneixement mutu, i reduir els prejudicis i els estereotips entre grups etaris.

Línies d'actuació:

1. Creació o redisseny d'espais de representació i participació intergeneracional

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu impulsar espais on persones de diferents edats puguin expressar-se, prendre decisions i col·laborar activament en igualtat de condicions.

Accions possibles:

- Redissenyar els espais de participació (com ara els consells de joventut o de persones grans) eliminant condicionants d'edat o crear espais d'interrelació intergeneracional. També cal garantir que totes les persones participants tinguin el mateix estatus i oportunitats reals de participació, mitjançant la formació de persones dinamitzadores i unes normes clares de participació. Per exemple, es podria crear un Consell Ciutadà Municipal amb representació activa de totes les edats, o bé grups de treball intergeneracionals en consells definits per l'edat.
- Crear espais de treball conjunt entre diferents consells de participació (de joves i de persones grans).
- Regular i incentivar la creació d'espais intergeneracionals a través de reglaments i subvencions, de manera que es reforcin activitats cooperatives i objectius comuns.

Facilitadors:

- Possibilitat d'aprovar regulacions municipals i incentius econòmics específics.

Barreres:

- Resistències d'estructures tradicionals de participació segregades per edat.
- Diferències en la familiarització amb procediments o entorns administratius.

2. Avenç cap a models d'equipaments comunitaris que promoguin els vincles intergeneracionals i l'intercanvi real i significatiu entre persones de diferents edats

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu adaptar la conceptualització, la normativa i l'activitat dels equipaments comunitaris o de proximitat per impulsar un model que faciliti projectes que afavoreixin el capital social i les relacions intergeneracionals, tot fomentant la convivència i la col·laboració entre persones de diferents edats.

Accions possibles:

- Revisar i adaptar la normativa i el model d'equipaments municipals per facilitar activitats compartides, evitant la divisió per edat.
- Promoure projectes comunitaris que fomentin el contacte de qualitat entre persones de diferents edats.
- Desenvolupar o consolidar iniciatives intergeneracionals que fomentin activitats amb objectius comuns i basades en la confiança mútua.
- Dissenyar nous programes que afavoreixin la trobada entre persones de diferents edats a partir d'un interès comú. Aquests programes s'han de plantejar de manera estructurada, assegurant el mateix estatus entre participants, garantint la inclusivitat i promovent un entorn de cooperació i col·laboració en condicions d'igualtat, tot evitant situacions que reforcin rols estereotipats. Cal considerar la formació de parelles intergeneracionals com a estratègia inicial, que pot complementar-se amb activitats posteriors en grups més amplis. Els formats de treball en parelles o petits grups afavoreixen un contacte més intensiu i significatiu. També és fonamental la formació de persones dinamitzadores que puguin estructurar activitats de qualitat centrades en la confiança i la col·laboració. Per exemple, es poden impulsar, entre d'altres, orquestres o corals, programes d'horts urbans comunitaris, iniciatives de cuina comunitària o projectes artístics intergeneracionals als equipaments culturals, així com redissenyar activitats esportives perquè siguin obertes a totes les edats i es basin en dinàmiques cooperatives que promoguin la col·laboració i el respecte mutu.
- Promoure projectes de codisseny de l'espai públic on totes les veus tinguin el mateix pes, fent servir

metodologies participatives (per exemple, Photo-Voice), assegurant el mateix estatus de totes les edats i una participació diversa.

Facilitadors:

- Interès de la ciutadania per espais més diversos i col·laboratius.
- Necessitats reals compartides entre grups d'edat (salut, alimentació, espai públic) i interessos que motiven la cooperació.
- Experiències positives prèvies d'inclusió intergeneracional.
- Existència d'espais comunitaris i processos de participació.

Barreres:

- Possibles resistències a modificar l'ús tradicional dels equipaments o a canviar estructures de projectes consolidats.
- Logística complexa per equilibrar necessitats de diferents grups d'edat.
- Dificultat d'adaptar projectes existents pensats per a una franja d'edat específica.

3. Comunicació oberta i inclusiva d'activitats per a persones de totes les edats

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu promoure una difusió clara, accessible i no segregadora de les activitats comunitàries per garantir la participació de persones de totes les franges d'edat.

Accions possibles:

- Desenvolupar canals de comunicació que informin d'activitats obertes a totes les edats sense etiquetar ni segmentar per grups d'edat. Cal vetllar perquè aquestes activitats siguin realment d'interès comú, inclusives i fomentin la participació basada en l'afinitat. Per exemple, utilitzar canals comunitaris com grups de WhatsApp o butlletins electrònics municipals, o bé aplicacions municipals que permetin filtrar activitats per interessos.

Facilitadors:

- Existència d'eines flexibles i digitals que permeten una comunicació inclusiva.
- Acceptació social creixent de propostes comunitàries basades en interessos comuns.

Barreres:

- Necessitat d'adaptar canals de comunicació ja establerts.
- Bretxa digital existent entre diferents grups d'edat.

4. Projectes d'acompanyament a les transicions vitals

Aquesta línia d'actuació vol acompanyar els processos de transició vital, entenent que són flexibles i no seqüencials, per tal d'empoderar les persones en la definició de projectes de vida i evitar l'impacte de l'edatisme autoinfligit que suposa una limitació de les pròpies capacitats i perspectives.

Accions possibles:

- Crear dispositius d'acompanyament a les transicions vitals en equipaments de proximitat.
- Oferir projectes d'acompanyament als canvis vitals en la jubilació o altres situacions (dol...)
- Elaborar guies d'orientació per abordar transicions vitals.

Facilitadors:

- Existència de polítiques de cicle de vida als municipis i ens locals.
- Acceptació social creixent de la necessitat d'acompanyar els canvis en el cicle vital.

Barreres:

- Dificultat d'articular dispositius específics.

5. Activitats comunitàries, socials i d'autocura, amb mirada no edatista i amb perspectiva interseccional

Aquesta línia d'actuació vol impulsar accions comunitàries que contemplin la diversitat de grups etaris, d'interessos, de contextos socioeconòmics i de necessitats de les persones grans de manera que es trenqui amb imaginaris edatistes.

Accions possibles:

- Espais de capacitació en diferents àmbits i d'innovació digital per a diferents grups d'edat i amb perspectiva interseccional.
- Tallers de foment del capital social amb diferents grups d'edat.
- Espais d'autocura per a diferents grups d'edat.
- Accions de construcció de memòria col·lectiva.

Facilitadors:

- Existència de polítiques d'acció comunitària i de cicle de vida als municipis i ens locals.
- Major consciència de la diversitat de les persones grans.

Barreres:

- Dificultat d'avaluar i transformar projectes arrelats a les administracions locals.

6. Projectes comunitaris per donar valor al coneixement, el talent i l'expertesa de les persones grans

Aquesta línia d'actuació vol impulsar accions comunitàries que fomentin el reconeixement del talent i l'expertesa de les persones grans, de manera que es trenquin imaginaris edatistes i s'aprofiti socialment el coneixement de les persones grans, alhora que es generen relacions intergeneracionals.

Accions possibles:

- Impulsar projectes de mentoria que donin valor al coneixement de les persones grans i promoguin les relacions intergeneracionals.
- Desenvolupar actes i accions públics per reconèixer els coneixements i les aportacions socials de les persones grans.

Facilitadors:

- Diversificació dels coneixements i experteses de les persones grans.
- Existència de programes de mentoria en l'àmbit professional que poden servir d'inspiració per a altres àmbits.

Barreres:

- Dificultat de garantir la implicació i sostenibilitat d'aquest tipus de programes.

4.3.2. Eixos transversals

El marc conceptual i estratègic consta de dos eixos transversals, i s'han definit una sèrie de línies d'actuació per a cadascun d'ells.

Eix específic	Línies d'actuació
Recerca i avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament d'estudis sobre l'impacte de l'edatisme dins dels ajuntaments o ens locals. • Promoció d'estudis sobre l'impacte de l'edatisme en els municipis. • Foment de l'avaluació i la sistematització de les intervencions municipals orientades a l'abordatge de l'edatisme. • Creació d'un comitè tècnic de seguiment. • Creació d'un repositori de bones pràctiques.
Sensibilització i noves narratives [canvi de discurs]	<ul style="list-style-type: none"> • Visibilització de l'edatisme. • Formació d'agents de comunicació i creació i facilitació de l'accés a recursos comunicatius per a agents de comunicació, personal electe i tècnic.

4.3.2.1. Recerca i avaluació

Objectiu principal:

Promoure una cultura institucional fonamentada en l'evidència, que permeti identificar, mesurar i abordar l'edatisme de la manera més eficaç possible. L'objectiu d'aquest eix és generar coneixement útil i aplicable per transformar pràctiques, polítiques i serveis.

1. Desenvolupament d'estudis sobre l'impacte de l'edatisme dins dels ajuntaments o ens locals

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu impulsar recerques que permetin aprofundir en el coneixement de l'edatisme en les administracions locals, per tal d'identificar accions que permetin fer front a l'edatisme institucional.

Accions possibles:

- Diagnosticar com afecta l'edat a l'accés, al tracte i a les oportunitats dins de l'ajuntament o ens local. Per exemple, es pot realitzar una enquesta interna a treballadors i treballadores sobre percepcions d'edatisme o una anàlisi de dades internes (promocions, convocatòries i participació en formació).
- Crear indicadors específics per mesurar canvis i avenços en l'abordatge de l'edatisme dins de la corporació.
- Incorporar la variable edat en els informes anuals d'execució de l'àrea de recursos humans, especialment als apartats de selecció, contractació, promoció i formació.

Facilitadors:

- Experiència prèvia en diagnòstics institucionals.
- Suport polític i tècnic a la igualtat de tracte i a la no-discriminació.

Barreres:

- Possibles reticències internes a reconèixer la discriminació per edat.
- Dificultat per desagregar dades per grups d'edat.

2. Promoció d'estudis sobre l'impacte de l'edatisme en els municipis

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu fomentar la col·laboració amb universitats, centres de recerca i entitats especialitzades per generar evidència sobre l'impacte i les manifestacions de l'edatisme en els municipis i ens locals, amb la finalitat d'orientar les polítiques públiques locals.

Accions possibles:

- Elaborar estudis sobre l'edatisme al territori, tant a escala general com en entorns locals i serveis específics. Per exemple, impulsar una recerca sobre la presència d'edatisme a la província de Barcelona o en un municipi concret, o bé sobre com es manifesta en àmbits com els serveis socials, de salut o culturals municipals.
- Establir col·laboracions amb universitats, centres de recerca i observatoris especialitzats en discriminació per desenvolupar estudis rigorosos sobre l'edatisme i generar coneixement transferible a les polítiques públiques.

Facilitadors:

- Xarxes acadèmiques actives en igualtat i diversitat.

Barreres:

- Poc coneixement social del concepte d'edatisme.
- Manca de recursos econòmics i de personal per impulsar accions de recerca des de l'àmbit local.

3. Foment de l'avaluació i la sistematització de les intervencions municipals orientades a l'abordatge de l'edatisme

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu impulsar mecanismes per analitzar i documentar les actuacions locals contra l'edatisme, amb la finalitat de millorar-ne l'eficàcia i facilitar-ne la replicabilitat.

Accions possibles:

- Fomentar el seguiment i l'avaluació de les accions municipals en l'àmbit de l'edatisme.
- Desenvolupar indicadors específics sobre l'edatisme que puguin ser utilitzats pels ajuntaments per mesurar l'impacte dels seus programes i facilitar una metaavaluació agregada dels resultats assolits conjuntament pels municipis.
- Oferir formació i recursos en monitoratge, avaluació i aprenentatge (MEL, en les seves sigles en anglès) per enfortir la capacitat tècnica municipal. Això inclou proporcionar formació pràctica als equips tècnics locals perquè integrin correctament aquests indicadors en el disseny i execució de les seves intervencions, i perquè utilitzin els resultats de l'avaluació per millorar els programes i facilitar-ne la replicabilitat i l'escalabilitat.

Facilitadors:

- Interès creixent per l'avaluació d'impacte a escala local.

Barreres:

- Capacitat tècnica desigual entre municipis.
- En el cas d'accions finançades externament, la pressió per complir els terminis de les convocatòries pot dificultar la realització d'una avaluació rigorosa i de qualitat, si no s'estableixen calendaris adequats que incloguin el temps necessari per a l'avaluació.

4. Creació d'un comitè tècnic de seguiment

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu constituir un grup de treball que assessori, faci seguiment i vetlli per la qualitat i l'eficàcia de les estratègies implementades per combatre l'edatisme.

Accions possibles:

- Establir un grup de treball transversal dins de l'ajuntament o ens local que garanteixi la coherència i la coordinació en la implementació de les accions per a l'abordatge de l'edatisme.
- Impulsar la creació de taules de treball transversals als municipis i ens locals, integrades per departaments com joventut, persones grans, serveis socials, comunicació, cultura, educació, urbanisme i transport, promoció econòmica, entre d'altres, amb l'objectiu de promoure un abordatge integral i compartit del fenomen de l'edatisme en l'àmbit local.

Facilitadors:

- Experiències d'èxit en temàtiques similars.

Barreres:

- Manca de temps, de lideratge clar o de recursos de personal.
- Possibles solapaments amb altres estructures transversals internes.

5. Creació d'un repositori de bones pràctiques

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu recollir, organitzar i difondre exemples d'intervencions exitoses d'àmbit local per facilitar l'aprenentatge i la inspiració entre municipis i entitats.

Accions possibles:

- Recollir i sistematitzar experiències municipals d'èxit en l'abordatge de l'edatisme, utilitzant formats clars i fàcilment replicables, com ara fitxes breus de projectes que incloguin la descripció, els aprenentatges clau i els indicadors d'impacte.
- Desenvolupar, o aprofitar, plataformes existents, per crear un espai en línia obert, visual i interactiu que permeti consultar les experiències recollides mitjançant filtres temàtics, territorials i per grups d'edat.

Facilitadors:

- Reconeixement institucional del valor de la inspiració entre municipis.

Barreres:

- Manca de sistematització de les experiències locals.
- Dificultat d'accés per part d'ajuntaments amb pocs recursos de personal.

4.3.2.2. Sensibilització i noves narratives [canvi de discurs]**Objectiu principal:**

Transformar el relat social i institucional al voltant de l'edat i l'envelliment, promovent una comunicació inclusiva i lliure d'edatisme, i projectant una visió positiva, realista i diversa tant de la vellesa com de la joventut. Aquest eix busca sensibilitzar la ciutadania, així com el personal polític i tècnic de les administracions locals, i articular una coalició de veus, actors i eines que permeti construir una nova narrativa compartida al territori, orientada a eliminar l'edatisme en tots els àmbits i que tingui en compte la intersecció amb altres eixos de desigualtat.

Línies d'actuació:**1. Visibilització de l'edatisme**

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu fer evident la presència i les conseqüències de l'edatisme en la societat, de manera que es sensibilitzi la ciutadania i es promogui una consciència crítica sobre aquesta forma de discriminació.

Accions possibles:

- Dissenyar i desplegar una campanya institucional de sensibilització sobre l'edatisme amb l'objectiu de visibilitzar la problemàtica i promoure una narrativa transformadora i inclusiva sobre l'envelliment i l'edat.
- Explorar la creació de continguts audiovisuals, radiofònics o editorials que abordin l'edatisme com a eix temàtic central, emprant formats divulgatius i participatius. Per exemple, mitjançant col·laboracions amb ràdios i televisions locals per produir, amb la participació de persones grans, programes temàtics que visibilitzin l'edatisme i promoguin una visió diversa de l'envelliment i l'edat.

- Impulsar accions de comunicació comunitària i cultural orientades a sensibilitzar sobre l'edatisme i els estereotips associats a l'edat, tenint en compte la seva relació amb altres eixos de desigualtat. Per exemple, organitzar concursos audiovisuals, exposicions o campanyes creatives participatives en l'àmbit municipal que fomentin narratives alternatives i positives sobre l'envelliment i la joventut.

Facilitadors:

- Context actual favorable a narratives més inclusives i justes en l'àmbit mediàtic.
- Alta visibilitat i impacte potencial dels continguts comunicatius ben dissenyats.
- Experiència prèvia en campanyes comunicatives des de l'àmbit local.
- Possibilitat de sumar esforços amb entitats socials, culturals i educatives ja actives en temes de drets, diversitat i convivència.

Barreres:

- Baixa consciència col·lectiva sobre l'edatisme com a forma de discriminació.
- Dificultat per captar l'interès dels mitjans tradicionals si no es vincula a temes d'actualitat.
- Dependència de pressupostos i equips tècnics especialitzats per a la creació de continguts.

2. Formació d'agents de comunicació i creació i facilitació de l'accés a recursos comunicatius per a agents de comunicació i personal electe i tècnic

Aquesta línia d'actuació té com a objectiu capacitar professionals locals de la comunicació i personal tècnic i electe, perquè identifiquin i evitin missatges edatistes, i posar a la seva disposició eines i materials que promoguin narratives inclusives i respectuoses amb totes les edats.

Accions possibles:

- Dissenyar i oferir formacions específiques en comunicació no edatista adreçades a professionals de la comunicació dels municipis i ens locals, i dels mit-

jans col·laboradors, amb l'objectiu de dotar-los dels coneixements i recursos necessaris per evitar pràctiques comunicatives edatistes. Per exemple, tallers pràctics per a gabinets de comunicació municipals sobre llenguatge inclusiu amb perspectiva d'edat.

- Incorporar la perspectiva d'edat als recursos institucionals de comunicació, com ara les guies d'estil, manuals d'ús i documents de referència.
- Elaborar materials específics per a càrrecs electes i equips tècnics municipals per fomentar una narrativa pública respectuosa i realista sobre totes les etapes de la vida, incloses la joventut i la vellesa. Per exemple, guies breus i vídeos curts amb recomanacions pràctiques sobre discursos públics, adreçats a alcaldes i alcaldesses, i regidors i regidores.
- Revisar i actualitzar els bancs d'imatges institucionals per garantir una representació diversa, realista i no estereotipada de les persones grans i joves. Per exemple, promoure un concurs de creació d'imatges que reflecteixin aquesta diversitat amb una mirada interseccional i que puguin integrar-se al banc institucional.
- Facilitar l'accés a bancs d'imatges⁵ i a altres recursos gràfics existents a equips municipals, amb orientacions clares sobre el seu ús no edatista.

Facilitadors:

- Existència de guies i formacions prèvies en comunicació inclusiva (gènere, discapacitat, etc.).

Barreres:

- Poca consciència generalitzada sobre l'impacte del discurs edatista en l'opinió pública.
- Inèrcies institucionals en l'ús de llenguatge i imatges estandarditzades o estereotipades.
- Manca de temps o disponibilitat per part dels equips de comunicació per formar-se o aplicar canvis.
- Ús encara habitual de recursos visuals o textuais antics en molts entorns locals.

⁵ Per exemple, es pot consultar el banc d'imatges *Age without Limits*: <<https://www.agewithoutlimits.org/image-library>>

4.4. PRINCIPIS CLAU

Per garantir una implementació coherent i efectiva d'aquest marc conceptual i estratègic, es defineixen a continuació un conjunt de principis clau rectors. L'objectiu d'aquests principis és establir criteris comuns que orientin l'acció i assegurin una aplicació alineada amb els eixos definits prèviament i amb el propòsit últim de reduir l'edatisme.

- **Basar-se en l'evidència científica:** les decisions i estratègies s'han de fonamentar en dades rigoroses i investigacions contrastades, per assegurar que les accions siguin efectives, mesurables i no es basin en intuïcions o prejudicis que puguin reforçar nous estereotips o biaixos.
- **Enfocament transversal i interseccional:** l'estratègia per combatre l'edatisme ha de tenir un enfocament transversal i interseccional que impliqui totes les àrees i serveis locals, i s'ha de basar en la col·laboració coordinada entre diferents agents i sectors socials.
- **No fer mal (*primum non nocere*):** tota acció dirigida a combatre l'edatisme ha de garantir que no provoca danys ni agreuja la situació d'altres grups d'edat. Les iniciatives han d'evitar reforçar nous estereotips o crear tensions intergeneracionals.
- **Respecte per la dignitat i el valor de totes les persones:** cal garantir el respecte inherent cap a totes les persones, independentment de la seva edat, reconeixent-ne la dignitat, els drets i el valor social a totes les etapes de la vida.
- **Respectar la diversitat dins de cada grup d'edat:** les persones d'una mateixa franja d'edat no són homogènies. Cal reconèixer la diversitat d'experiències, capacitats i condicions dins de cada etapa vital, i considerar com l'edatisme pot afectar àmbits com la salut, l'habitatge, el treball, etc.
- **Inclusió i participació significativa:** els grups principalment afectats per l'edatisme (persones joves i grans) han de tenir una veu activa i efectiva en la definició de les accions que els afecten. La seva experiència ha de ser reconeguda i valorada com a part de la solució. La participació ha de ser real i significativa, i no merament simbòlica, garantint processos oberts, transparents i accessibles.
- **Compromís amb la mesura i l'impacte:** tota actuació orientada a combatre l'edatisme ha de basar-se en un compromís ferm amb la mesura rigorosa dels resultats i l'avaluació de l'impacte. Cal garantir que les iniciatives no només s'implementin com a experiències pilot, sinó que siguin avaluades de manera continuada per comprovar-ne l'eficàcia, afavorir la millora constant i possibilitar-ne l'escalabilitat quan els resultats siguin positius. La presa de decisions ha d'estar guiada per l'evidència generada a través de sistemes de seguiment sòlids, indicadors clars i processos d'avaluació estructurats.

Conclusions

05.

Fins fa poc, les activitats impulsades per la Diputació de Barcelona i pels municipis de la província per abordar l'edatisme havien estat limitades i puntuals, i en la majoria dels casos no havien estat concebudes específicament amb l'objectiu de reduir aquesta forma de discriminació. Tanmateix, iniciatives recents mostren un major compromís amb l'abordatge de l'edatisme des de l'àmbit local. Existeix, per tant, una oportunitat de canvi significativa.

En aquest context, el desenvolupament d'ecosistemes de monitoratge, avaluació i aprenentatge serà clau per garantir una implementació efectiva i per valorar adequadament l'impacte de les actuacions destinades a reduir estereotips, prejudicis i discriminació per raó d'edat que s'executin seguint aquest marc conceptual i estratègic. Així mateix, caldrà promoure projectes pilot basats en l'evidència, dissenyats amb un enfocament escalable i sostenible que permeti, en cas d'èxit, la seva consolidació i replicació en altres territoris, amb l'objectiu de maximitzar l'impacte del marc conceptual i estratègic per a l'abordatge de l'edatisme.

Cal tenir en compte que no existeixen estudis sobre la magnitud de l'edatisme en l'àmbit territorial de la província de Barcelona i que es desconeix la seva situació a escala local. Tampoc no s'han dut a terme avaluacions sobre com les polítiques actuals poden estar fomentant inadvertidament aquesta forma de discriminació. Això fa que no es conegui amb exactitud l'abast del problema, tant en relació amb les persones grans com amb les persones joves. Per aquest motiu, és imprescindible continuar treballant en aquest àmbit, impulsant la recerca tant des de dins com des de fora dels ens locals, amb l'objectiu de millorar la comprensió del fenomen, aconseguir un compromís polític més gran i mesurar l'impacte de les intervencions que s'implementin al llarg del temps.

La majoria d'agents implicats en l'anàlisi de situació i en el taller de reflexió que s'han dut a terme per elaborar

aquest marc conceptual i estratègic treballen en l'àmbit de l'envelliment i de les polítiques per a les persones grans, fet que respon a la voluntat d'aquest document d'abordar l'edatisme en aquest grup d'edat. Tanmateix, la participació d'altres franges, especialment de les persones joves, és clau per avançar cap a estratègies inclusives i efectives. Així mateix, caldrà incorporar professionals de tots els àmbits de les polítiques públiques que treballen per millorar la vida de les persones, com ara l'educació, el treball o la mobilitat.

Basat en l'evidència existent i el treball de camp efectuat, el marc estratègic inclou tres eixos específics i dos eixos transversals. Els tres eixos específics són: (1) actuacions d'àmbit estratègic, (2) activitats formatives i (3) intervencions de foment del capital social, dels vincles comunitaris i intergeneracionals. Els dos eixos transversals són: (1) recerca i avaluació i (2) sensibilització i noves narratives (canvi de discurs). Cadascun d'aquests eixos compta amb múltiples línies d'actuació que poden ser adoptades pels municipis o altres ens locals.

La implementació d'aquest marc conceptual i estratègic requereix el desenvolupament de plans d'acció concrets a escala municipal. Aquests plans han de concretar objectius SMART⁶ i accions associades a cadascun dels eixos, planificant l'execució detallada mitjançant la definició d'agents responsables, calendari d'implementació, pressupostos, recursos humans implicats i indicadors de seguiment i d'impacte. Per garantir una aplicació coherent, es proposa acompanyar aquests plans amb una anàlisi RECI (Responsabilitat, Execució, Coordinació i Informació), que permeti identificar, per a cada línia estratègica, les variables de responsabilitat, execució, coordinació i informació. Així mateix, és recomanable explorar altres eines de gestió que puguin complementar aquest procés i afavorir una implementació robusta, integrada i sostenible del marc en el conjunt del territori.

⁶ Els objectius SMART (acrònim en anglès de *Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound*) són un model utilitzat per definir objectius clars, mesurables i assolibles, àmpliament emprat en àmbits com la gestió de projectes, l'avaluació de polítiques públiques o la planificació estratègica. Un objectiu SMART ha de ser específic, és a dir, formulat de manera clara i concreta, sense ambigüitats; mesurable, de manera que es pugui avaluar mitjançant indicadors que permetin determinar si s'ha assolit o no; assolible, és a dir, realista en relació amb els recursos disponibles i el context; rellevant, alineat amb les prioritats i objectius generals del projecte o de l'organització; i temporalitzat, amb un termini concret per a la seva execució o assoliment.

Bibliografia

→ Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) (2013). *La representació de les dones a la televisió. Informe sobre la diversitat i la igualtat a la televisió*. Disponible a: https://www.cac.cat/sites/default/files/migrate/actuacions/Continuats/i29_2013_INFORME_DIVERSITAT_I_DONES.pdf

→ Organització Mundial de la Salut (2021). *Informe mundial sobre l'edatisme*. Disponible a: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/340208/9789240016866-eng.pdf?sequence=1>

→ Organització Mundial de la Salut (2023). *Connectant generacions: planificació i implementació d'intervencions per al contacte intergeneracional*. Disponible a: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240070264>

→ *Age without Limits. Image Library*. Disponible a: <https://www.agewithoutlimits.org/image-library>

Referències normatives

Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

Annexos

Annex 1: Entrevistes realitzades

L'anàlisi de situació es va enriquir amb les aportacions dels representants següents de la Diputació de Barcelona i de municipis i ens locals de la província de Barcelona, entrevistats el febrer de 2025:

Nom	Càrrec
Joan Anton Bruna Rosich	Coordinador Municipal, Gabinet d'Alcaldia, Sant Joan Despi
Rosa Genovés i Sala	Cap de l'Oficina d'Inclusió Social, Consell Comarcal del Berguedà
Lola Miró Folgado	Directora de Serveis de Recursos Humans, Diputació de Barcelona
Anna Maria Sendra González	Cap de Gabinet de Premsa i Comunicació, Diputació de Barcelona

Annex 2: Municipis representats al grup de discussió

L'anàlisi de situació també s'ha beneficiat de les aportacions dels participants d'un grup de discussió organitzat el febrer de 2025. En aquest grup hi van participar les persones següents:

Nom	Àmbit	Municipi
Agnès Cabot Navarro	Acció comunitària	Ajuntament de Mataró
Marta Casas Serra	Salut Pública	Ajuntament de Vilassar de Mar
Núria González Diosdado	Serveis Socials	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Nina González i García	Igualtat i LGTBI	Ajuntament d'Argentona
Nico Maccio Tosi	Esports	Ajuntament de Badia del Vallès
Ivet Muñoz Bedoya	Acció comunitària	Ajuntament de Granollers
Blai Poch Marfany	Igualtat i LGTBI	Ajuntament de Mataró

Annex 3: Participants del taller de reflexió

El taller de reflexió organitzat el març de 2025 va comptar amb la participació de les persones següents:

Nom i Cognoms	Càrrec
Luis Berrios Novoa	Cap de la Secció de Diversitat i Projectes Transversals de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona
Joan Anton Bruna Rosich	Coordinador Municipal, Gabinet d'Alcaldia, Sant Joan Despí
Josep Carné Teixidó	President de la Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya (FATEC)
Alba Elvira Guiral	Tècnica de la Secció d'Estratègia, Processos i Comunicació de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona
Rosa Genovés i Sala	Cap de l'Oficina d'Inclusió Social, Consell Comarcal del Berguedà
Maria Victoria Hernández Salamero	Cap de Servei de Promoció de la Gent Gran, Ajuntament de Terrassa.
Patricia Lepe López	Tècnica de polítiques de persones grans de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona
Eva Morera Losa	Àrea de Gestió de Projectes, Fundació Roure
Gemma Parera Álvarez	Tècnica assessora, Secció d'Estratègia, Processos i Comunicació de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona
Roberto Pescador Fernández de Larrea	Cap del Servei de Cicle de Vida de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona
Maica Ramírez Roma	Voluntària i usuària de conversa en català del Consell de Gent Gran del Baix Guinardó

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Sostenibilitat Social,
Cicle de Vida i Comunitat

Gerència de Serveis de Cicle de Vida, Diversitat i Comunitat

Servei de Cicle de Vida

Recinte Mundet – Edifici Migjorn planta 0

Passeig de la Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona

Tel. 934 022 556– Fax 934 022 714

s.ciclevida@diba.cat • www.diba.cat